

szágos gyűlés csaknem kétharmados többséggel Dávid Ibolyát választotta vezetőnek vele szemben.

Lezsák akkoriban a párt önállóságának megőrzésével kampányolt: mégpedig sikeresen. Jól mutatják ezt az akkori sajtókommentárok is (speciel a mi lapunké is), amelyek az igazságügyi miniszter Dávid győzelme esetén egy gyors lefolyású Fidesz-MDF fúziót sem tartottak elképzelhetetlennek. A szavazás után a vereséget szenvedett Lezsák rögtön felajánlotta szolgálatait az új vezetésnek, hozzátéve, hogy bizalma mindaddig töretlen, ameddig nem látja veszélyben az MDF önálló létét.

Lezsák Sándor bizalma a jelek szerint 2003-ig tarthatott; s idén nyáron már az volt az egyik legfőbb gondja, hogy őt „nem lehet Orbán Viktorral és a Fidesszel szembefordítani”. (Erre jegyezte meg maliciózan egy MDF-es képviselő: azt szeretné végre hallani, hogy Lezsákot senki nem fordíthatja szembe Dávid Ibolyával.) A júniusi európai parlamenti választás előtt az MDF-vezetés szempontjából valóban tűrhetetlenül nyilatkozó Balsai István és Horváth Balázssal szemben Lezsák Sándor nem foglalt állást nyíltan az önálló indulás ellen, mi több, választóközterének szavazóit az MDF-lista támogatására szólította föl (kiemelve a levélben, hogy a potenciális bejutó Olajos Péter az ő tanítványa). Sőt: a június 13-i székézhelyi örömmünnepeken a belső ellenzék mérvadó személyiségei közül egyedül ő volt jelen és gratulált Dávid Ibolyának az ötszázalékos limit teljesítéséhez. Kiegészítés mégsem lett: megalakult a Lakitelek Munkacsoport, s aztán lett, ami lett. Pedig Gémesi György, akit mindkét csoportosulás respektál, Dávid Ibolya közvetítőjeként megegyezést ajánlott Lezsáknak: a lojalitásért cserébe állítólag a majdani választási listák előkelő helyeivel kecsegtette a lázadókat. E kísérletről az MDF hivatalosan sohasem nyilatkozott: de az információt több forrás is megerősítette, s a korabeli sajtóértesüléseket senki nem cáfolta.

A teremtmény

Lezsák utóbbi időbeli mozgásait többen magyarázták a Lakitelek Alapítvány és a Lakitelek Népfőiskola Alapítvány anyagi helyzetével.

AZ UTOLSÓ MOHIKÁN

Fotó: Németh Dániel

A népfőiskola nevében benyújtott pályázatait az Antall József nevét viselő pártalapítványban a reméltnél sikertelenebbnek bizonyultak – állítják erre forrásaink, akik szerint Lezsák a Lakitelek Munkacsoport életre hívásával (amelynek a szintén Lezsák finanszírozta Nemzetpolitikai Társaság és a Keresztény Demokrata Fórum az előzménye és jelenlegi harcostársa) voltaképpen nyomást akart gyakorolni a javak „ésszerűbb” felosztásáért.

A pártalapítvány kuratóriumát először kizárólag ibista személyiségek alkották. Kinevezésük rapid módja azonban nem csupán Lezsákékat háborította föl: így aztán a pártvezetés kénytelen volt visszakozni, s az új kuratóriumban hovatovább a lezsákisták kerültek többségbe – a kasszakulcs azonban nem náluk van. Akik Lezsák lázadását az anyagiakra vezetik vissza, azok úgy látják: a volt elnök élete főművének tartja a népfőiskolát, éppen ezért egy időben tett gesztussal Dávidék megvásárolhatták volna az alapító atya jóindulatát. A készség erre állítólag meg is volt: csak éppen a jóindulat árfolyama volt magasabb a kelletnél. Tekintjük ezt a pártban terjengő s a párt jelenlegi viszonyait jól érzékeltető pletykák egyikének.

A tények ezzel együtt is azt mutatják, hogy Lezsák főiskolájának túlsza lett. 1998 végén, a pártelnökválasztás kampányában az akkor már Fidesz-befolyás alatt álló Posta-bankból „véletlenül” kiszivárgott: Princz Gábor összességében 200 millió forintnyi hitelt adott az alapítványnak. Egy 1999-es tévéinterjúban Lezsák azt mondta, a kezdetektől tisztában volt azzal, hogy a

pénzt az alapítvány soha nem tudja visszafizetni. A kamatok miatt akkorra már 210 millióra duzzadt adósság először a rossz befektetéseket kezelő Reorg Rt.-hez került, s végül a katolikus egyház váltotta meg. A népfőiskola finanszírozása számos olyan híresztelésre is alkalmat adott, melyek Lezsákot az olajszöktésben is részt vett cégekkel hozták összefüggésbe – igaz, az e vádat konkrétan megfogalmazó Nógrádi Zsolt és Pallag László egykori kisgazda képviselőkkel szemben Lezsák jogerősen pert nyert.

A legújabb hírek szerint a Lakitelek Alapítvány működését a Fidesz pártalapítványa másfél millió forinttal segítette – ez normál esetben nevetségesen alacsony összeg, ennyiért senkit „megvásárolni nem lehet”. Az MDF-ben mindenesetre Lezsák fideszes fordulatának egyik lehetséges magyarázatát látják ebben.

Bár a népfőiskola pénzüzségét mint fontos tényezőt hiba volna figyelmen kívül hagyni, csak ezzel

nem magyarázható Lezsák Sándor pártbéli karrierje: vagyis az a folyamat, melynek során az „emblemikus személyből” (állandó jelzője ez a sajtóban) egy a pártjában árulónak tekintett és emiatt megvetett figurává vált.

A boldogtalan

Sokkal inkább a képesség helytelen felméréséről van szó: Lezsák Sándor átlagos, de hiteles szakpolitikus lehetett volna, akit tájékozódása és vitathatatlan elkötelezettsége predesztinált volna mondjuk a kistelepülések érdekelnek képviselőjévé; az utóbbi időszakban is számos ilyen jellegű felszólamlása

volt, melyekről persze jóformán senki nem tud. Lehetett volna valódi szürke eminenciás, a magát a dolgok aprólékos elintézésével nélkülözhetetlenné tévő személy. (Mint amilyen 1988–1990 között volt: voltaképpen az akkor felhalmozott erkölcsi tőke maradékát élte föl mára a pártjában.) De nem: ennél többre vágyott. Hogy pontosan mire, azt talán egy jó évtizeddel ezelőtti, politikán kívüli esemény világítja meg a legjobban: az, amikor a lényegében saját maga alapította Pilinszky-díjat neki „(tél-ték) költői munkássága elismeréseként. Ami azért nem az igazi; s noha politikai pályafutása a legnagyobb rosszulindulattal sem nevezhető kudarcok sorozatának (sikeres pártépítő volt, többszörös egyéni országgyűlési képviselő), nagy közéleti ambíciói – mindenekelőtt az, hogy népfőiskolája az „új” értelmiség bölcsője s szellemi műhelye legyen – immáron végérvényesen kielégíthetetlenek maradtak.

B. I.

A világ legkisebb bankfiókja

25 mm hosszú
és 16 mm széles.